

KRATOCHVIL,
1933

ČASOPIS
MORAVSKÉHO ZEMSKÉHO MUSEA
SVAZEK XXVIII—XXIX.
(R. 1931—1932.)

ACTA
MUSEI MORAVIENSIS
VOL. XXVIII—XXIX (1931—1932).

BRNO 1933.

TISKEM AKCIOVÉ MORAVSKÉ KNIHTISKÁRNY.
NÁKLADEM MORAVSKÉHO ZEMSKÉHO MUSEA.

Über höhlenbewohnende Arachniden.

Vorläufige Mitteilung.

von K. ABSOLON und J. KRATOCHVÍL.

Mit 5 Textfiguren.

Im Anschlusse auf verschiedene Mitteilungen über höhlenbewohnende Arachniden in „Acta Musei Moraviensis“ 1912, 1914, 1916, 1920, sowie die Arbeit von Kulczyński „Aranearum species novae minusve cognitae in montibus Kras dictis a dre C. Absolon aliisque collectae“ (Krakau 1914) beginnen wir hiermit die Bearbeitung der Arachniden Ausbeuten, die Dr. Absolon im Laufe langer Jahre in den adriatischen Karstländern gesammelt hat. Diesen Mitteilungen werden regelmässig mit Tafeln versehene Monographien folgen.

I. Die cavernicolen Dysderaen.

Genus: *Stalita* Schiödte.

(s. lat. n.).

Dysderae sine oculis aut cum oculis. Area oculorum latior sua longitudine.

Cephalothorax planus in circuitu leniter curvatus aut aequabiliter eodem angulo. Maxillae breves, parte distante rotundatae, erectae aut ad labium plus minus demissae. Pedes graciles, quarti longissimi, cum tribus unguibus. (Onychium cum unguibus.) Palpus maris: bulbus genitalis simplex (v. infra). Mamillae: anticae longiores aut saltem eadem longitudine quam posticae. Mediae minimae.

Mit zwei Subgenera:

I. Subgenus: *Stalita* Schiödte (Absolon et Kratochvíl).

Dysderae sine oculis aut cum oculis. Chelicerae a fronte in basi sub clypeo geniculatae, a tegro eadem longitudine quam in parte media. Pars apicalis media breviter decisa, in dimidio partis inferioris in antico et postico sulco unguiculari duobus den-

tibus armata (aut: in antico uno, in postico dentibus tribus). Unguis brevis, non longior quam dimidium partis basalis. Maxillae: in parte distante rotundatae, ad labium plus aut minus demissae. Cephalothorax in circuitu leniter curvatus. Pedes graciles, quarti longissimi. Pedes I. aut longiores pedibus II. aut fere eadem longitudine.

Gruppe I.

Tibiae pedum I. et II. multo aculeatores pedibus III. et IV. Pedes I. eadem longitudine quam pedes II. Metatarsi (sine aculeis) pedum I. et II. eadem longitudine quam tibiae, quae ad hos pertinent. Sine oculis. Palpus maris: bulbus genitalis instar cylindri, sine forma hemiglobali in basi emboli. Embolus brevis sine processu attinente.

Status longitudinis ad pedes et internodia (*Stalita taenaria*):

$P_4 : Mt > Fe > Ti > Pt > Ta.$

\swarrow
 $P_1 : Fe > Ti = Mt > Pt > Ta.$

\parallel
 $P_2 : Fe > Ti = Mt > Pt > Ta.$

\swarrow
 $P_3 : Mt > Fe > Ti > Pt > Ta.$

Mit zwei Arten:

1. *Stalita taenaria* Schiödte. Carniola.
2. *Stalita nocturna* Roewer. Istria.

Gruppe II.

Tibiae pedum I. et II. minus aculeatae pedibus III. et IV. et longiores suis metatarsis. Pedes I. longiores quam pedes II. Sine oculis aut cum oculis. Palpus maris: bulbus genitalis globalis aut ovalis, cum forma hemiglobali in basi emboli. Embolus longus et cum processu attinente.

Status longitudinis ad pedis et internodia (*Stalita Schiödtei v. typica*):

$P_4 : Mt > Fe > Ti > Pt > Ta.$

\swarrow
 $P_1 : Fe > Ti > Mt > Pt > Ta.$

\swarrow
 $P_2 : Fe > Ti > Mt > Pt > Ta.$

\swarrow
 $P_3 : Mt > Ti > Mt > Pt > Ta.$

Mit fünf Arten:

1. *Stalita inermis* nova species.

Pedes antici I. et II. prater femora sine aculeis aut cum uno usque duobus accessoriis aculeis in situ vario. Patellae pedum III. et IV. cum tribus aut quater aculeis. Sine oculis aut cum oculis. Palpus maris: bulbus genitalis ovalis aut globalis. Embolus eadem longitudine quam bulbus, in specie arcu curvatus, praecutus, cum forma hemiglobali in basi et cum brevi processu attinente. (Fig. 1.) (Cephalothorax 4·8 mm, pes I. 17·1 mm, pes II. 16·2 mm, abdomen cca 5 mm.) Dalmacia meridionalis.

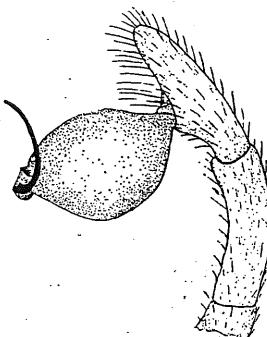

Fig. 1.

2. *Stalita monospina* nova species.

Pedes I. femore excepto inermes. Pedes II.: tarsus, metatarsus et patella inermis, femur medi-alis apicalis cum aculeis, tibia semper in parte dimidia ventrali cum uno aculeo (tibia prima nonnunquam excepta). Palpus maris: bulbus genitalis ovalis (raro globalis), cum longissimo embolo et longo processu attinente. (Fig. 2.) (Cephalothorax 3·5 mm, pes I. 14·0 mm, pes II. 13·5 mm.) Hercegovina.

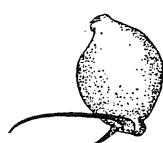

Fig. 2.

3. *Stalita Schiödtei* Thorell.

Pedes I. et II.: Tibiae et metatarsi cum duobus seriebus aculeorum in parte ventrali dispositae. Palpus maris: bulbus genitalis ovalis, embolus eadem longitudine quam bulbus, cum forma hemiglobali in basi et cum brevi processu attinente.

Stalita Schiödtei Thorell (= *Stalita taenaria* Keyserling, St. non *taenaria* Schiödte, St. hercegovinensis Nosek.) Von Keyserling beschrieben, Thorell richtig benannt. Dalmacia, Hercegovina.

Stalita Schiödtei var. *polyspina* n. var.: Cephalothorax 4 mm longus, sine aut cum oculis. Pedes I. et II. (18·0 mm long.): Metatarsus et tibia cum tribus aculeis in duobus seriebus. Patellae omnium pedum sine aculeis (raro autem cum uno aculeo in latere antico). Styria, Dalmacia, Hercegovina.

4. *Stalita Mrázeki* N o s e k.

Species solum in exemplis femineis nota. Hercegovina orient,
Montenegro.

Hierher auch?:

5. *Stalita inermifemur* Roewer.

Species solum in exemplis femineis nota. Istria.

II. Subgenus: *Parastalita* subg. novum.

Dysderae sine oculis Cephalothorax in circuitu polygonalis, inter insertione coxae depresso. Chelicerae demissae, sub clypeo non geniculatae, a tergo visae cono similes, in media parte superiore longe abscisae, ad sulcum unguiculari antice quatuor dentibus inparibus dispariter distantibus, in sulco unguiculari postice in basi unguis et super angulum interiore uno dente armatus. Unguis minime $\frac{3}{4}$ partis inferioris. Maxillae erectae, distaliter praeacutae. Pedes graciles, IV. longissimi, II. longiores quam I.

Status longitudinis ad pedes et internodia:

P₄: Mt > Fe > Ti > Pt > Ta.

∨

P₂: Fe > Ti > Mt > Pt > Ta.

∨

P₁: Fe > Ti > Mt > Pt > Ta.

∨

P₃: Mt > Fe > Ti > Pt > Ta.

Bisher nur eine Art: *Parastalita stygia* (Joseph) (= *Stalita gracilipes* Kulcz.). Carniola.

Genus: *Stalitella* gen. novum.

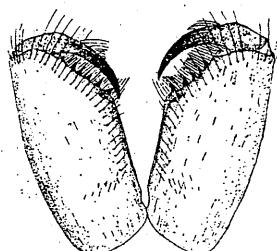

Fig. 3.

Dysderae sine oculis. Chelicerae (Fig. 3) demissae, sub clypeo ingeniculatae, in sulco unguiculari postico uno, in antico dentibus quinque aequibus et pariter distantibus armatae. Unguis cca 1/2 longitudinis partis basalis, in dorso basali cum leni tubere. Maxillae latiores, angulus superior lateralis rotundatus, distanter divergentes. Pedes graciles, pedes II. maxima

longitudine. Cephalothorax latus et planus in circuitu polygonalis.

Status longitudinis ad pedes et internodia:

P₂: Fe > Mt > Ti > Pt > Ta.

∨

P₄: Mt > Fe > Ti > Pt > Ta.

∨

P₁: Fe > Mt > Ti > Pt > Ta.

∨

P₃: Mt > Fe > Ti > Pt > Ta.

Pedes in ventrali parte multum pilosi, tarsus cum tribus dentibus. Mamillae posticae longiores, mediae eadem longitudine quam anticae.

Bisher nur eine Art:

Stalitella Noseki nova species.

Cephalothorax 5·1 mm longus, sine oculis. Tarsus, metatarsus et patella pedum I. et II. inermes. Pes I.: Tibia in latere antico in parte superiore cum 3—5 aculeis in seriebus longitudinis dispositis, in postico cum 2—3 aculeis inparibus dispariter distantibus. Femur in parte antice distanti cum cca 16 aculeis plus minus in seriebus transversalibus dispositis, postico 11 aculeis in seriebus inconpositis. Pes II.: Tibia antice cum 10 aculeis in 2/3 partis superioris inparibus dispariter distantibus, postice inermis aut cum uno aculeo. Femur antice cum cca 15—14 postice 10—9 aculeis in modum atque femora I. Pedes III. et IV.: patella et tarsus inermis, femur, tibia et metatarsus aculeatus.

Pes I. 22·0 mm, II. 25·3 mm, III. 19·7 mm, IV. 22·3 mm longus.

Species solum in exemplis feminine nota. Montenegro, in montibus Orjen dictis.

II. Über Genus *Hadites* Keyserling.

Hadites dubius nova species.

Cum oculis. Series oculorum anticorum fere recta. Area oculorum eadem longitudine quam clypeus. Cephalothorax 3·2 mm

longus, 2·1 mm latus, chelicerae demissae, sub clypeo vix geniculatae, ad sulcum unguicularem antice dentibus tribus, quorum primus super angulum interiore minimus est, postice dentibus 6 (raro 5) armatae. Labium longius quam latius. Pedes (I. 16 mm long.) cum tribus unguibus, quorum pares cum 10—13, impares cum 3 dentibus sunt. Mamillae anticae eadem longitudine quam mediae, posteriores cum duobus articulis, quorum distans eadem longitudine quam basalis est. Epigyne postice cum duobus pterygeis transversum dispositis. Palpus maris (Fig. 4): apophysa tibiae (a latere exteriore visa) simplex, distanter praecutus. Cavernae. Dalmacia et Herzegovina meridionalis.

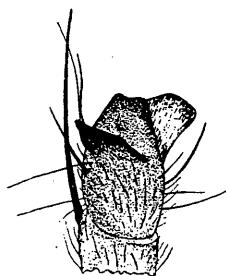

Fig. 4.

Hadites bidens nova species.

Cum oculis. Series oculorum anticum procurva. Area oculorum longior quam clypeus. Cephalothorax 3·9 mm longus, 2·3 mm latus, chelicerae demissae, sub clypeo geniculatae, ad sulcum unguicularem antice dentibus tribus, quorum primus minimus est, postice in medio dentibus quatuor aequibus et pariter distantibus armatae. Labium eadem longitudine quam latius. Pedes (I. 15·65 mm long.) cum tribus unguibus. Pares cum 11—12, impares cum 4 dentibus. Mamillae anteriores et mediae eadem forma quam *Hadites dubius*; posteriores: parte distante breves (femina) aut eadem longitudine quam pars basal is (mas). Epigyne cum duobus pterygeis transversum dispositis. Palpus maris (Fig. 5): apophysa tibiae (a latere exteriore visa) bidens, cum duobus processibus, quorum superior (dorsalis) longior et praecutus, in specie arcu curvatus est. Processus inferior rectus distanter rotundatus, brevis. Cavernae. Insula Meleda.

Fig. 5.